

ISPS-NYTT

OM MARITIM SIKRING I NORGE

KYSTVERKET

NUMMER 3 – 2021
12. OKTOBER

I DENNE UTGAVEN:

- Kystverkets samling for sikringsledere 2021
- Maritim sikring, ny avdeling og nye oppgaver
- Øvelse i Lister-regionen
- Tips til kvartalsvis drill

Kystverkets samling for sikringsledere 2021 - NY DATO!

Den tidligere annonserte samlingen for sikringsledere (PFSO- samling) som skulle avholdes 27. oktober er flyttet. I anledning omorganisering av Kystverket vil avdelingsleder for maritim sikring, Richard Utne, blant annet informere om endringer av oppgaver og ansvar innenfor maritim sikring etter Kystverkets omorganisering 01.01.2021.

Samlingen vil avholdes på Teams, og det er avsatt følgende datoer: 11., 16. og 17. november. Hver samling vil vare i ca. en time, og agenda og innhold vil være likt på alle møtene. Hensikten er å skape mindre fora hvor det er lettere å oppnå dialog.

Det sendes en e-post med invitasjon og program til alle sikringslederne i god tid før samlingene slik at man kan velge dato og tid som passer den enkelte best. Dersom det er særskilte problemstillinger dere ønsker svar på, vil det bli anledning til å sende inn spørsmål i forkant. Se mer informasjon om dette i invitasjonen.

Vi ser frem til gode og nyttige møter i november!

Maritim sikring, ny avdeling og nye oppgaver

Kjære leser!

I ISPS-nytt 2/21 ble jeg introdusert som ny leder for avdeling for maritim sikring i Kystverket. Siden jeg tiltrådte stillingen har jeg arbeidet med å få oversikt over statusen vår i forhold til oppdraget. Den rene, byråkratiske siden av oppdraget vårt, er grei. Vi skal forvalte ISPS-regelverket, det er *hva* vi gjør. Men har du stilt deg spørsmålet om *hvorfor* vi forvalter regelverket?

Terrorangrepene 11. september 2001 satte fart på en allerede påbegynt prosess om maritim sikring. ISPS-regelverket som trådte i kraft i 2004 ble utviklet som svar på de opplevde truslene mot skip og havneanlegg i kjølvannet av terrorangrepene. Men siden den gang har trusselbildet endret seg.

Pandemien har demonstrert hvordan avhengigheter i samfunnssikkerhetskjeden kan påvirke totalforsvaret, som vi alle er en del av. I et nytt og sammensatt trusselbilde kan hendelser som påvirker vår evne til å møte ekstraordinære situasjoner være både natur- og menneskeskapt. Endringer i klima og natur, endringer i energi- og vannforsyning, eller endringer i kommunikasjon, sosiale relasjoner og atferd, kan føre til sårbarheter som kan gi konsekvenser for befolkningens og samfunnets grunnleggende behov. Samfunnssikkerhet og statssikkerhet har blitt overlappende. Derfor kreves det ny og sammensatt kompetanse for å møte nye trusler.

Næringslivets sikkerhetsråd (NSR) har [kartlagt beredskapen](#) i norsk næringsliv og samarbeidet mellom næringsliv og nasjonale myndigheter, samt, næringslivets rolle i den nasjonale beredskapen og i totalforsvaret. Undersøkelsen viser at de fleste bedrifter ikke kjenner til konseptet totalforsvaret. Bare 1 av 5 bedrifter anser seg for å ha en kritisk samfunnsfunksjon – uavhengig størrelse på virksomheten. Samtidig mener 6 av 10 virksomheter at sin produksjon er påvirket som følge av svikt hos underleverandører. Denne svikten har blitt ytterligere forsterket som følge av en rekke faktorer i det maritime domenet.

Grunnstøtingen av Ever Given i Suez-kanalen, mangel på containere og mangel på skip har medført forsinkelser og mangedobling av fraktrater. Resultatet er varemangel i en rekke butikkhuller også her hjemme. Dette viser havnenes kritiske verdi – og sårbarhet.

90 prosent av verdens vareflyt transporteres på kjøll. Følgelig er det misvisende å utelukkende betrakte en havn eller havneanlegg som en maritim terminal, siden den samtidig fungerer som en landterminal der innlandstrafikk begynner eller slutter. Sikre havner representerer derfor et viktig bidrag til stabilitet, forutsigbarhet og trygghet i samfunnet og er et kritisk ledd i samfunnssikkerhetskjeden!

Fra 1. januar 2021 ble Kystverket omorganisert. Det regionale ISPS-ansvaret ligger nå i avdelingen for maritim sikring. Fordelene med en nasjonal avdeling

*Richard Utne, avdelingsleder
maritim sikring Foto: Privat*

er mange, og vi jobber nå med å lage en strategiplan for de neste årene. Vi gleder oss til veien videre, som vil handle om *hvordan* vi skal gjøre det vi gjør:

Avdeling for maritim sikring skal forebygge sikrings hendelser som kan påvirke samfunnssikkerhet og bidra til å styrke totalforsvaret innenfor avdelingens ansvars-område. Avdelingen gjør dette todelte;

1. Myndighetsutøvelse gjennom analyse, saksbehandling, veiledning og godkjenning av sårbarhetsvurderinger av havn- og havneanlegg samt stedlig tilsyn og verifikasjon henhold til lov og forskrift.
2. Forebygging gjennom kompetansebygging, herunder forskning og utvikling (FoU) nettverksbygging og støtte til interessenter, myndigheter og havneanlegg.

Avdelingen skal bidra i nasjonale og internasjonale fora for utvikling og revisjon av lov, forskrift, regelverk og standarder.

Avdelingen skal gjennomføre og koordinere fagsamlinger med ulike interessenter for å styrke og dele kunnskap og situasjonsforståelse.

Avdelingen skal også arrangere og delta i fora og konferanser for å vedlikeholde og utvikle nettverk med kontaktflate mot vårt ansvarsområde. Denne strategien skal bidra til at avdelingen har oversikt over risikobildet innenfor avdelingens ansvarsområde.

De neste årene skal vi arbeide systematisk for en mer helhetlig tenkning om maritim sikring. Vi gleder oss til veien videre!

Med vennlig hilsen,
Richard Utne
Avdelingsleder, maritim sikring

Samfunnssikkerhet er samfunnets evne til å verne seg mot, og håndtere hendelser som truer grunnleggende verdier og funksjoner og setter liv og helse i fare. For å sikre en systematisk tilnærming, betraktes arbeidet med samfunnssikkerhet som en kjede.

Samfunnssikkerhetskjeden er kjennetegnet av mange aktører som ivaretar ulike deler av arbeidet, både offentlige aktører på ulike forvaltningsnivå, private og frivillige organisasjoner.

Godt samfunnssikkerhetsarbeid stiller derfor store krav til samordning på tvers av sektorer og forvaltningsnivå, og et godt samarbeid med private og frivillige aktører. Samfunnssikkerheten påvirkes av utviklingen i Norge, men i stor grad også av globale utviklingstrekk.

-Regjeringen

Totalforsvaret er en fellesbetegnelse for det militære forsvaret og den sivile beredskapen. Begrepet innbefatter den gjensidige støtten og samarbeidet mellom Forsvaret og det sivile samfunn om både forebygging, beredskapsplanlegging og operative forhold.

Formålet er at samfunnet i alle typer kriser skal kunne opprettholde en fungerende nasjonal kriseledelse, håndtere mange skadde, sikre mat-, vann- og energiforsyning og kommunikasjons- og transportsystemer.

Både Forsvarsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet har sentrale roller i totalforsvaret. Forsvarsdepartementet er ansvarlig for militær beredskap. Justis- og beredskapsdepartementet er ansvarlig for samordning av sivil beredskap, og har i tillegg betydelige beredskapsressurser i egen sektor.

Støtte og samarbeid – en beskrivelse av totalforsvaret i dag (2018)

Øvelse i Lister-regionen

I september var representanter fra Kystverket invitert som observatører til den årlige øvelsen i maritim sikring for Lister-regionen. Lister-regionen ligger geografisk helt vest i Agder fylke, midt mellom Stavanger og Kristiansand. Her har de etablert et samarbeid når det gjelder maritim sikring.

De samarbeidende kommunene er Flekkefjord, Farsund, Lyngdal og Kvinesdal i tillegg til flere bedrifter i området som har godkjente ISPS-havneanlegg, derav store industribedrifter som Alcoa Lista og Eramet Kvinesdal.

Havnesamarbeidet i Lister startet helt tilbake i 2013 som en uforpliktende møtearena der det ganske umiddelbart ble konkludert med behov for samkjøring av en del felles utfordringer. Det første tjenesteområdet som de fire ulike havnene tok tak i var ISPS. Den enkelte havn var i seg selv litt for liten til å kunne håndtere alle myndighetskravene på en hensiktsmessig og kostnadseffektiv måte. Men det ble raskt konkludert med at havnene i et samarbeid kunne dra veksler på hverandres erfaringer og ressurser. Og sett i ettertid, må det kunne konkluderes med at samarbeidet har vært en berikelse for alle involverte.

Fordelene med dette tette samarbeidet er å kunne støtte hverandre når dette er nødvendig, og også lære av hverandre ved å utveksle erfaringer. Dessuten gir dette spleiselaget en økonomisk gevinst da man deler

på utgiftene, som blant annet denne øvelsen som ble avholdt fredag 24. september 2021 på Rosfjord Strandhotell i Lyngdal.

Under selve øvelsen hadde de engasjert en RSO til å planlegge øvelsen og å lede seansen. I tillegg til å ha felles øvelser og sikringsmøter opererer de også som assisterende PFSO i hverandres havneanlegg.

Øvelsesdagen startet med et felles sikringsmøte sammen med alle de ca. 20 deltakerne fra de ulike private og offentlige havneanleggene og med Kystverket og brannvesenet representert. Etter gjennomført øvelse ble det satt av en halv time til evaluering. Øvelsen ble gjennomført som en kombinert ISPS og IUA (Interkommunalt Utvalgt mot Akuttforurensing) øvelse der man særlig fokuserte på hvilke ulike roller man som ansatt i en havn må håndtere under en krisesituasjon.

Tips til kvartalsvis drill

Innledning:

En sikkerhetskultur kan defineres som et sett med verdier som deles av medarbeidere i en virksomhet, og som er med på å påvirke deres tanker og forventninger til sikkerhet¹. Hvordan denne kulturen kan utvikles til det bedre er viktig få ha fokus på for å lykkes med sikring. Mennesket er nemlig det mest sentrale elementet i sikringsarbeidet. Uten mennesker vil ikke teknologiske- og organisatoriske tiltak for å beskytte verdier eksistere eller fungere².

Selv om man ikke inngår i en sikringsorganisasjon vil man, som f. eks kontoransatt, transportør, produksjonsmedarbeider, være en viktig bidragsyter for ivaretagelse av et fungerende sikringssystem.

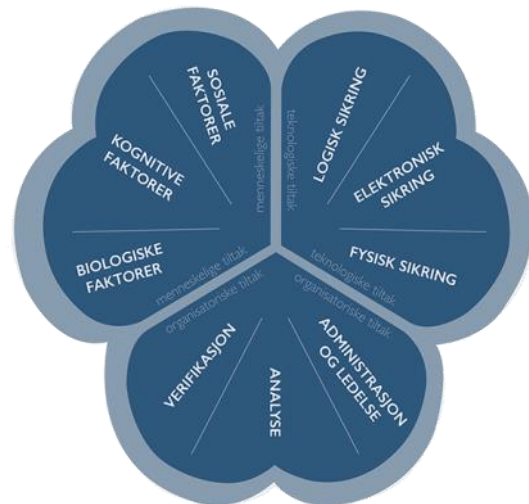
Sikringsrisikoanalysen (PFSA) og sikringsplan (PFSP) kan være nyttig å ha tilgjengelig når følgende skal diskuteres:

Diskuter:

1. Hvordan kan alle personer i deres havneanlegg hindre eller avdekke sikringshendelser eller svikt i egen sikring? Eksempler kan være adgangskontroll, årvåkenhet, rapportering når man avdekker svikt i sikring eller sikringshendelser, rutiner for datasikkerhet.
2. Er det gitt informasjon om hvordan hver enkelt i havneanlegget kan være med å bidra i arbeidet for å beskytte verdier?
3. Er den informasjonen som gis god nok for å forhindre eller avdekke sikringshendelser og svikt i egen sikring? Vurderingen sees i sammenheng med punkt 1 og 2.

4. Hva kan virksomheten gjøre for å øke sikrings kompetansen til alle i havneanlegget? Hvis mulig, bruk allerede godt etablerte rutiner, systemer, møtearenaer, informasjonsbrosjyrer eller filmer.

Husk å dokumentere gjennomført drill med tidspunkt, tema, deltakere, evaluering og evt. handlingsplan. Vurder om sikringsplan og evt. underliggende prosedyrer, instruksjoner, brosjyrer etc. må oppdateres. Oppdatert sikringsplan sendes Kystverket via [e-dialog](#).

Figur: Sikringstreløvet

¹[Skape en god sikkerhetskultur - Nasjonal sikkerhetsmyndighet \(nsm.no\)](#)

²Roy Stranden. Sikring– En innføring i teori og praksis (2019)

Husk at sikringsplaner og sikringsrisikoanalyser som skal sendes inn for godkjenning, skal sendes til Kystverket via eDialog. eDialog er en sikker elektronisk forsendelse, og du skal ikke kryptere med passord i tillegg. Legg gjerne inn IMO-nummer i tittel-feltet. Les mer [her](#)

KYSTVERKET

Sentral postadresse: Kystverket, postboks 1502,
6025 ÅLESUND

Telefon: +47 07847

Internett: www.kystverket.no
E-post: post@kystverket.no

Varsling om ISPS sikringshendelser: **+47 35 57 26 25**

Brev, saksrespondanse og e-post bes adressert til Kystverket, ikke til avdeling eller enkeltperson